

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Martin Štěrba

Název práce: Analýza neefektivity americké zahraniční pomoci na Haiti v oblasti infrastruktury po roce 2010

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce): Mgr. Lukáš Perutka, Ph.D.

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle): Martin Štěrba předložil práci s názvem *Analýza neefektivity americké zahraniční pomoci na Haiti v oblasti infrastruktury po roce 2010*. Titul sice není úplně přesný, jelikož se týká pouze projektů Agentury Spojených států amerických pro mezinárodní rozvoj (USAID), ale v českém prostředí je bezpochyby originální a ve studentově provedení i přínosný. Vytyčil si jasné cíle, které se mu podařilo zčásti naplnit. Pro lepší hodnocení by ale bylo zapotřebí, aby provedl svou analýzu důkladněji.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.): Hlavní problém práce vidím v tom, že analýza není příliš důkladná (ostatně není v metodologické části patřičně objasněna), je poměrně krátká a opírá se ve velké míře o analýzy jiné. Kolega Štěrba sice práci velmi dobře teoreticky ukotvil, ale bohužel s vlastním vymezením příliš nepracoval. Předně zkoumá jen tři infrastrukturní projekty, na jejichž příkladu dochází k názoru, že rozvojová pomoc USAID byla na Haiti neefektivní. Ovšem už se nedozvíme, zdali šlo jediné americké infrastrukturní projekty, nebo jenom zlomek. Kromě chybějících souvislostí ale vnímám i závěry analýzy jako málo podložené. Vezměme si druhý příklad, a sice Caracolský [sic!] průmyslový park. Přejdu fakt, že zde role USAID není úplně jasná, respektive zdali měla tato organizace na starosti celý projekt. Jsou zde identifikovány příčiny neúspěchu dle teoretického vymezení: environmentální problém a ambicióznost. Ovšem už zde není rozloženo dalších sedm hodnotících kritérií. Pokud bychom předpokládali, že projekt splňuje sedm identifikátorů z devíti, svědčí to tedy o neefektivitě? Kategorické názory kolegy Štěrby tedy úplně neodpovídají jeho vlastnímu vymezení. Přičemž je potřeba brát v úvahu nejen problematičnost rozvojové pomoci, jejíž projekty zřídka překonají plány, ale ani průmyslové parky často nenaplní očekávání (viz příklad od nás v Holešově).

Ačkoli je patrné, že kolega Štěrba dokáže o dané problematice přemýšlet, mohl si, dle mého soudu, klást více otázek a zasadit svou práci do širšího kontextu. Namísto toho se ve třech prvních kapitolách, jejichž seřazení by navíc mělo mít nějakou logickou strukturu, pouští do líčení témat, která s tím jeho souvisejí spíše okrajově. Chápu, že je obtížné sehnat nějakou práci ke vztahům USA a Haiti, i tak ale nedává smysl věnovat hned několik odstavců Kennedyho administrativě, protože se autor náhodou dostal ke článku, jenž popisuje její vztah k diktátoru Duvalierovi.

Jestliže se ale kolega Štěrba rozhodl popsat historické pozadí, měl by se naučit lépe pracovat se sekundární literaturou. To je pro jakýkoliv narativ zcela nezbytné. Bohužel seznam sekundární odborné literatury je krátký, tituly nejsou v úvodu řádně rozloženy a nadto se s nimi přesně nepracuje. Už v úvodu se tak objevují neurčité fráze typu: *Často se člověk doslechne...* (str. 2). Tímto trpí i zbytek práce, kde se na mnoha místech nedozvíme odkud jsou čerpána data (str. 7).

Důkazem, že kolega Štěrba podcenil práci se zdroji, je i nedůsledná faktografie, kde najdeme hned několik zavádějících informací a dezinterpretací. Původní Monroeova doktrína zcela jistě neponoukla USA k intervenci na Haiti (str. 4), ale byl to až důsledek Rooseveltova přepracování. Navíc je tato invaze jednou připisována k roku 1915 (správně) jinde 1914 (str. 4). Kennedyho vztah k Haiti byl velmi proměnlivý a není proto náhodou, že se v něm kolega Štěrba ztratil (str. 5-6), když nepracuje s literaturou, jež se věnuje americké zahraniční politice. Jinde zase zmiňuje jakousi *militární organizaci Trujillo*, aniž by si uvědomil, že Trujillo byl diktátor Dominikánské republiky, jak ostatně uvádí i zdroj z nějž cituje (str. 6). O tom, že v 60. a 70. letech USA na Haiti kontrolovaly občanská práva (str. 7) můžeme s úspěchem pochybovat. Administrativa Billa Clintona mohla protestovat proti převratu na Haiti v roce 1991 jen stěží (str. 7). V textu se objevují i málo říkající informace: *V roce 2011, rok po zemětřesení, činila pomoc jen 1 procento z 2,43 miliardy dolarů* (str. 8). Kolega Štěrba také zkoumal deset zásadních bodů, jež svědčí o udržitelnosti rozvojových projektů, ale uvedl jich jen devět (str. 14). Na závěr snad jen dodám, že bych uvítal mapové přílohy, když se extenzivně kritizuje prostředí infrastrukturních projektů.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.): Formální a jazykové zpracování není v naprostém pořádku a svědčí pravděpodobně o chvatném dokončování. V obsahu chybí úvod, citace jsou podivně naformátované – někde jsou mají dvojitě řádkování, jinde nikoli. Na několika místech v nich chybí tečka. Kolega Štěrba by si měl uvědomit, že i poznámka pod čarou je věta. Někde se při opakování zdroje objevuje *ibid* (str. 23), jinde ne (str. 24). Ve většině textu se cituje podle Chicago Manual of Style, někde se ale objevuje úzus APA (str. 13).

Gramatická stránka je relativně v pořádku, až na pár drobností. Psaní velkých písmen: *spojené státy* (str. 6); cizí slova nejsou v kurzívě ani správně: *defacto* (str. 11); shoda podmětu s přísudkem: *USA reagovala* (str. 4); USAID je jednou ženského rodu (str. 2), jednou středního (str. 18); *Dva milion lidí přišlo o svůj domov, přičemž bylo okolnostmi donuceno žít ve stanových městech, které do jisté míry fungují dodnes* (str. 22).

Stylistická stránka je na tom podstatně hůře. Objevují se tu odstavce o dvou řádcích, opakují se slova v rámci odstavců, a dokonce i v rámci jedné věty (str. 18). Dvakrát jsou uváděny i totožné informace na jedné straně (str. 5). Jazykový projev je tak hodně těžkopádný a rušivý, což je dost problematické, když je značná část textu pojata narativně. Objevují se tu i fráze nehodné vědeckého textu: *samovolně nevzkvétá* (str. 8), *vykořisťování levné pracovní síly* (str. 20), a jiné.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.): Na předložené bakalářské práci oceňuji především autorovu schopnost vytyčit si cíl a celkem uspokojivě jej naplnit. Je vidět, že mu nechybí kritické myšlení a dokáže vyvozovat logické závěry. Na druhou stranu by analýza mohla být hlubší, kontext propracovanější a jazyková a formální stránka pečlivější.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1) Mohl by kolega Štěrba uvést, kolik infrastrukturních projektů (nejen amerických) se na Haiti v rámci rozvojové pomoci po zemětřesení celkově realizovalo a s jakým úspěchem? Dovedl by pak své tři příklady zasadit do tohoto kontextu?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A-F): Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku C.

Datum: 5/6/2021

Podpis:

Pozn.: Hodnocení píše k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo přiložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.